

Fővárosi Ítéltábla

8.Pf.20.362/2022/16.

A Fővárosi Ítéltábla a Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Palatics Edit; ügyvéd címe) által képviselt felperes (felperes címe.) felperesnek – a dr. Bányai György főosztályvezető kamarai jogtanácsos által képviselt Belügyminisztérium (alperes címe) alperes ellen – közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. április 21. napján kelt 33.P.22.596/2021/13. számú ítélete ellen az alperes által 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 110.000 (Száz tízezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes jogelődje 2022 május 24. napjáig az Emberi Erőforrások Minisztériuma volt, amelynek irányítását az emberi erőforrások minisztere látta el.

[2] A felperes 2021. szeptember 17. napján kérte az alperesi jogelődöt az alábbi közérdekű adatok megküldésére:

1. Az egészségügyi eszközök értékesítéséről szóló 1106/2021. (III.10.) kormányhatározat (továbbiakban: Kormányhatározat) alapján értékesítésre szánt lélegeztetőgépek pontos mennyisége, típusa és sorszáma.

2. A stratégiai raktárkészleten felüli lélegeztetőgépek közül pontosan hány darab lélegeztető gép értékesítésére került sor a Kormányhatározat alapján?
3. Mely személy, illetve mely szervezet végezte, illetve végzi a stratégiai raktárkészleten felüli lélegeztető gépek értékesítését? Amennyiben az értékesítést több személy, illetve több szervezet végezte, illetve végzi, közölje valamennyi személy, illetve szervezet megnevezését.
4. A 3. pontban megjelölt egy vagy több személy, illetve szervezet kiválasztására, illetve felkérésére vagy megbízására milyen eljárásban került sor?
5. Ki döntött a 3. pontban megjelölt egy vagy több személy, illetve szervezet kiválasztásáról, illetve felkéréséről vagy megbízásáról?
6. Összesen pontosan mekkora összeg folyt be a stratégiai raktárkészleten felüli lélegeztető gépekből értékesített lélegeztető gépek értékesítéséből?
7. Egyenként (darabonként) pontosan mekkora összeg volt a stratégiai raktárkészleten felüli lélegeztető gépekből értékesített lélegeztető gépeknek az értékesítési ára, az értékesített lélegeztetőgépenként külön-külön megadva.

[3] Az alperesi jogelőd a felperes kérését azzal utasította el, hogy az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV.8.) AB határozata alapján az adatkezelő – kizárólag az adatigénylés teljesítése érdekében – nem köteles adatgyűjtésre, illetve az általa kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adatsor előállítására.

[4] A felperes keresetében kérte a bíróságtól, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 31. § (7) bekezdése alapján kötelezze az alperest a fenti közérdekű adatok közlésére.

[5] Az alperes jogelődje a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy az alperes a felperes által kért adatokkal az adatigénylésben megadott formában és bontásban nem rendelkezik, így kiadni sem tudja azokat. A lélegeztetőgépekkel kapcsolatos adatok azoknál a szerveknél találhatók meg, amelyek a gépeket ténylegesen birtokolják, a felperes adatigénylése teljesítésének céljából külön eljárást kellett volna lefolytatnia az alperesnek az adatok begyűjtése érdekében, amelyre a korábban hivatkozott alkotmánybírósági határozat szerint nem köteles. Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 1-H-PJ-2012-82. számú bírósági határozatára, amelyben hasonló ügyben kifejtésre került, hogy az alperesi minisztérium nem köteles új minőségű nyilvántartás létrehozására a meglévőn kívül.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a kért közérdekű adatokat, továbbá kötelezte az alperest 160.000 forint perköltség megfizetésére. Határozatát az Infotv. 26. § (1) bekezdésére, 27. §-ára, 29. § (1) bekezdésére, 30. § (2) bekezdésére és a 1106/2021. (III.10.) kormányhatározatra alapította.

[7] A törvényszék megállapította, hogy az alperes nem vitatható módon a kért információval rendelkezik, ezt maga is elismerte, ugyanakkor azzal védekezett, hogy az

adatok nem a felperes által kért formában állnak a rendelkezésére. Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy az 1106/2021. (III.10.) kormányhatározat alapján az alperes kifogása, amely szerint az adatokkal nem a kért formában rendelkezik, nem állja meg a helyét. Utalt arra, hogy a kormányhatározat hívja fel az emberi erőforrások miniszterét, hogy a belügyminiszter, valamint a külgazdasági és külügyminiszter bevonásával határozza meg az értékesítésre szánt lélegeztetőgépek pontos mennyiségét, típusát és sorszámát, továbbá tegye meg a szükséges intézkedéseket az 1. pont szerinti értékesítés végrehajtása érdekében. A kiadni kért közérdekű adatok vonatkozásában ezért megállapítható az alperes adatkezelői minősége, mely adatok kiadása nem jár azzal, hogy az alperesnek olyan új adatsort kellene létrehoznia, melyre ne lenne kötelezhető.

[8] Az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott 13/2019. AB határozat [55] pontjára utalással kifejtette, hogy a kérelmet a rögzítés formájától és attól függetlenül, hogy az adatot esetleg az adatkezelő nyilvántartásainak és/vagy az adatkezelő által tárolt iratoknak az áttekintése útján ki kell keresni, főszabály szerint teljesíteni kell. Utalt a határozat [53] bekezdésére is, amely szerint egyébként sem tagadható meg az adatigény arra hivatkozással, hogy a kért adat közvetlenül nem áll rendelkezésre, és az egyébként rögzített adat hozzáférhetővé tételéhez idővel és/vagy költséggel járó többletmunkára van szükség.

[9] Mindezek alapján a törvényszék a kért adatok kiadásáról rendelkezett.

[10] Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való kötelezését kérte.

[11] Előadta az alperes a fellebbezésében, hogy az érdemi ellenkérelemben megfelelően igazolásra került a megtagadás oka, azonban a bíróság azt nem megfelelően vette figyelembe. Álláspontja szerint tévesen minősítette a törvényszék a 13/2019. (IV. 8.) AB határozatban foglaltakat, amikor kimondta, hogy nem tagadható meg az adatigény arra hivatkozással, hogy a kért adat közvetlenül nem áll az alperes rendelkezésére. Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 1-H-PJ-2012-82. számú bírósági határozatára, amelyben hasonló ügyben kifejtésre került, hogy az alperesi minisztérium nem köteles új minőségű nyilvántartás létrehozására a meglévőn kívül. Hangsúlyozta, hogy tekintettel arra, hogy a felperes által kért adatokkal az alperes az adatigénylésben megadott formában és bontásban nem rendelkezik, így kiadni sem tudja azokat, és álláspontja szerint egyetlen pernek sem lehet célja olyan ítélet meghozatala, amely végrehajtása nem biztosítható. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy olyan adat sincs az alperes birtokában, hogy a per tárgyául szolgáló lélegeztetőgépek a közül akár egy is értékesítésre került volna.

[12] Az alperesi jogutód a jogelődje által tett valamennyi nyilatkozatot változatlan tartalommal maradéktalanul fenntartotta. Az előadottakat kiegészítette azzal, hogy a hivatkozott 1106/2021. (III. 10.) Kormányhatározat álláspontja szerint nem alapozza meg,

hogy az igényelt adatokkal az alperesnek rendelkeznie kell. Az alperes jogelődje egyértelmű nyilatkozatot tett az eljárás során, hogy a kért adatokkal az adatigénylésben megadott formában és bontásban nem rendelkezik. Kifejtette, hogy az Országos Kórházi Főigazgatóság feladatairól szóló 516/2020. (XI. 25.) Kormányrendelet 5. § (4) bekezdése alapján az Állami Egészségügyi Tartalékkal való gazdálkodás feladatait az Országos Kórházi Főigazgatóság (a továbbiakban: OKFŐ) látja el, mely szerv a jogutód alperes — mint irányító szerv — rendelkezésére bocsátotta a mellékelt anonimizált közérdekű adatigényt és az arra adott választ, ennek ténye pedig az OKFŐ adatkezelői minőségét támasztja alá. Hivatkozott az egészségügyi eszközök Libanon számára történő biztosításáról szóló 1196/2021. (IV. 23.) Kormányhatározatra is, mely a felperes adatigénye által érintett időszakban keletkezett, és az abban foglaltak szerint a végrehajtás az OKFŐ feladata, amely a Belügyminisztérium irányítása alatt álló költségvetési szerv. Hangsúlyozta, hogy az irányítási jogkör nem azonos az adatkezelői minőséggel. Az adatoknak az OKFŐ van birtokában, így álláspontja szerint ő kötelezhető azok kiadására is.

[13] Az alperes jogutódja az elsőfokú ítélet [19] bekezdésében foglaltakat is vitatta azzal, hogy az indokolás önmagának ellentmondó, amikor rögzíti, hogy az alperes az alapadatokkal a kért formában rendelkezik, majd azt állapítja meg, hogy összesítve kell rendelkeznie az adatokkal. Továbbá e bekezdésben maga az ítélet mondja ki, hogy az adatok valamennyi, a gépeket ténylegesen birtokló intézménynél vannak. Álláspontja szerint nem értelmezhető, hogy amennyiben a felperestől nem elvárható, hogy az adatkezelőkhöz forduljon adatigénnyel, akkor mire alapozható, hogy a 13/2009 (IV. 8.) AB határozatban foglaltakkal ellentétesen az ítélet adatgyűjtésre, illetve adat vagy adatsor előállítására kötelezi az alperest. Nézete szerint a felperes állítása, amely szerint az alperes Belügyminisztériumot kéri kötelezni adatkiadásra az elsőfokú ítélet indokolásának módosításával, keresetváltoztatásnak minősül.

[14] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltség viselésére kötelezését kérte. Költségeit a keresetlevélhez csatolt megbízási szerződés alapján 110.000 forintban jelölte meg. Egyben kérte a megszűnt alperes helyett a Pp. 47. § (1) bekezdése alapján a Belügyminisztériumot alperesi jogutódként perbe vonni. Az ítéltábla 10. sorszámú végzésével jogutódként engedélyezte a Belügyminisztérium perbevonását.

[15] A fellebbezés nem alapos.

[16] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival egyetértett. A törvényszék a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket megfelelően ismertette, és azok helyes alkalmazásával megalapozottan kötelezte az alperest a felperes által kért közérdekű adatok kiadására. A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az elsőfokú ítélet helyes indokaihoz az alábbiakat fűzi.

[17] Mindenekelőtt rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó, a Pp. 380. §-ában, illetve 381. §-ában rögzített, az ügy érdemi eldöntésére is kiható, lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt, és ilyet az alperesi fellebbezés sem jelölt meg.

[18] Az a tény, hogy a felperes igényét az alperesi jogutóddal szemben kívánja érvényesíteni, nem ütközik a Pp. 373. § (1) bekezdésébe. Az alperesi jogutódlás a jogelőd alperesnek a 2022. évi II. törvény szerinti átalakulása folytán, feladatkörének a Belügyminisztérium részére történő átadása okán következett be. A jelen peres eljárásban az EMMI jogutódja a Belügyminisztérium a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről rendelkező 182/2022. (V.24.) Kormányrendelet (Statútum rendelet) 66. § (1) bekezdés 26. pontja és 194. § (4) bekezdésének a) pontja szerint.

Jogutódlás a per bármely szakaszában bekövetkezhet, így a másodfokú- vagy akár a felülvizsgálati eljárásban is (BH1995. 727., BH1993. 264.). Ezért nem minősülhet a jogutódlásból folyó indokolás-módosítás keresetváltoztatásnak.

[19] Az elsőfokú bíróság helyesen utalt az 1106/2021. (III. 10.) Kormányhatározatra, amelynek rendelkezései szerint a Kormány 1. egyetért a koronavírus-járvány okozta nemzetközi helyzetre tekintettel a veszélyhelyzet ideje alatt az állam tulajdonában álló gyógyszerek, orvostechikai eszközök, valamint egyéni védőeszközök járvány megelőzéséhez, terjedésének megakadályozásához szükséges hasznosításáról, továbbá az állami, egyes önkormányzati fenntartású egészségügyi intézmények kötelezettségvállalásának egyes szabályairól szóló 692/2020. (XII. 29.) Kormányrendelet 1. §-a alapján az állam tulajdonában álló, stratégiai raktárkészleten felüli lélegeztetőgépek értékesítésével; 2. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a belügyminiszter, valamint a külgazdasági és külügyminiszter bevonásával határozza meg az értékesítésre szánt lélegeztetőgépek pontos mennyiségét, típusát és sorszámát; Felelős: emberi erőforrások minisztere belügyminiszter külgazdasági és külügyminiszter Határidő: azonnal 3. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a belügyminiszter, valamint a külgazdasági és külügyminiszter bevonásával a 2. pont szerinti feladat végrehajtását követően tegye meg a szükséges intézkedéseket az 1. pont szerinti értékesítés végrehajtása érdekében. Felelős: emberi erőforrások miniszter belügyminiszter, külgazdasági és külügyminiszter Határidő: a 2. pont szerinti feladat végrehajtását követően azonnal.

[20] A fenti kormányhatározat egyértelműen kijelöli az adatigénylésben szereplő adatok 1. pontjának a körét, a meghatározott számok alapján pedig feladatként tűzi ki a meghatározott mennyiségű, típusú és sorszámú lélegeztetőgépek értékesítését. A feladat végrehajtásának eredményére vonatkoztathatóak a további 2-7. sorszámú kérdések. A vezetés és az irányítás egyaránt visszacsatolós rendszer, amely adott esetben a feladat végrehajtását követően beszámolást feltételez. Azaz a kért adatokkal lehet az elvégzett, vagy el nem végzett feladatot leigazolni, vagy annak meghiúsulását tanúsítani. A végrehajtás érdekében az alperesnek kellett a szükséges intézkedéseket megtenni, másrészt az intézkedés végrehajtását irányítani, felügyelni, így a jelen perben igényelt adatoknak az alperes, illetve jogutódja rendelkezésére kell állnia.

[21] Nem foghat helyt az a védekezés sem, hogy az alperesi jogutód a kért adatokkal az adatigénylésben megadott formában és bontásban nem rendelkezik. Egyrészt az alperesi jogutód a fenti kormányhatározat felelősei között név szerint szerepel, tehát közreműködött annak végrehajtásában. Másfelől maga az alperesi jogutód adta elő, hogy az OKFŐ a jogutód alperes — mint irányító szerv — rendelkezésére bocsátotta a mellékelt anonimizált közérdekű adatigényt és az arra adott választ, ami az OKFŐ adatkezelői minőségét támasztja alá.

[22] Egyetértett a másodfokú bíróság azzal a felperesi érveléssel, hogy a 2010. évi XLIII. törvény 2. § (1) bekezdés i) pontja jelöli ki az államigazgatási szerv irányításhoz tartozó hatáskörét, amely kimondja az államigazgatási szerv kezelésében lévő közérdekű adatok és közérdekből nyilvános adatok, valamint a b), c) és e)-h) pont szerinti irányítási hatáskörök gyakorlásához szükséges, törvényben meghatározott személyes adatok kezelését.

[23] Az alperes saját előadása szerint az OKFŐ a Belügyminisztérium alperes irányítása alatt álló költségvetési szerv. Ebből következően az alperesi minisztérium a kért adatokat kezelheti és kezeli. Az pedig, hogy az alperes esetlegesen nem a kért formában és bontásban kezeli az adatokat, nem változtat az adatkiadás iránti kötelezettségén.

[24] Amennyiben pedig az adatok kiadásának teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, vagy az a dokumentum vagy dokumentumrész, amelyről az igénylő másolatot igényelt, jelentős terjedelmű, illetve a költségtérítés mértéke meghaladja a kormányrendeletben meghatározott összeget, az adatigénylést a költségtérítésnek az igénylő általi megfizetését követő 15 napon belül kell teljesíteni. Arról, hogy az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, illetve a másolatként igényelt dokumentum vagy dokumentumrész jelentős terjedelmű, továbbá a költségtérítés mértékéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell [Infotv. 29. § (4) bekezdés].

[25] Az Infotv. 30. § (2) bekezdése szerint az adatigénylésnek közérthetően, és - amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes - az igénylő által kívánt formában, illetve módon kell eleget tenni. Ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.

[26] A fentiek alapján a létező, a saját előadása szerint is rendelkezésére álló közérdekű adatokat az alperesi jogutódnak ki kell adnia.

[27] Mindezek következtében az elsőfokú bíróság adatkiadásra kötelező ítélete helyes volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az ismertetett indokolásbeli kiegészítéssel – helybenhagyta.

[28] A másodfokú bíróság az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összege a kérelem szerinti a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint megállapított ügyvédi munkadíjból áll.

[29] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja szerint illetékmentes, ezért a fellebbezési illetékről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2022. november 22.

Dr. Mózsik Tímea s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bors Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Karaszi Margarita s.k.
bíró